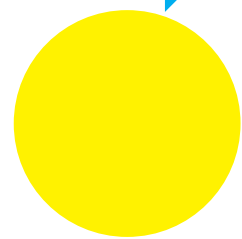

ایران

• صاحب امتیاز:

خبرگزاری جمهوری اسلامی

• مدیر مسئول:

صادق حسین جابری انصاری

• سردبیر:

هادی خسروشاهین

مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران

رئیس هیات مدیره: صادق حسین جابری انصاری

مدیرعامل: علی متقیان

تلفن: ۸۸۷۶۱۲۵۴ • نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ • ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵ • امور مشترکین: ۸۸۷۶۸۸۰۰

پایگاه: ۳۰۰۴۵۱۲۳۲ روابط عمومی • صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۳۸۸

نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸ • توزیع: نشر گستر امروز • چاپ: چاپخانه‌های همشهری و مؤسسه جام جم

سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT

پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ • انتشارات مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران: ۸۸۵۰۴۱۳

شش ماهه‌ترین سرپاز

ای کوچک‌ترین سرپاز دشت کربلا و ای بزرگ‌ترین روایت مظلومیت! توهنوز واژه‌ای بر زبان نیاورده بودی که تاریخ نامت را با اشک نوشت. گهواره‌ات به جای لالایی زمزمه عطرش را

شنید و آغوش کوچکت وسعت تمام اندوه عالم را در خود جای داد. خورشید سوزان بر نیت‌های داغ می‌تابید و فرات، در حسرت لبخندی از لبان خشکیدات موج می‌زد. آن‌گاه که پدیرت تو را بر دستانت

عشق بلند کرد، آسمان چنان به تماشا ایستاد که گویی زمان از حرکت بازمانده است. تو نه شمشیر داشتی و نه سپاه، نه خطه‌ای خواندی و نه فریادی زدی. اما سکوت معصومانه تو سراسر از هزاران فریاد در گوش

قرن‌ها طنین افکند.

ای گل نورسته باغ حسین (ع)!

ای پرنده‌ای که پیش از گشودن بال راه آسمان را یافت؛ تیری سه شعبه پیکر کوچکت را شکافت، اما نتوانست روشنایی نامت را از

نخستین عاشورا

نقل قول

«نگین ارباب» روایتی تاریخی از عاشورا

قصه سریال «نگین ارباب» به سال ۶۱ هجری برمی‌گردد. (روایتی عاشورایی - تاریخی از روزگار پس از کربلا که به مبارزه پنهان جریان حق در دوران حکومت اموی می‌پردازد.) این پروژه یکی ازسنگین‌ترین پروژه‌هایی است که در زندگی حرفه‌ای خود در حال کار روی آن هستیم؛ یک پروژه تاریخی بسیار دشوار که در بازه زمانی کمتر از شش ماه وارد تولید شده است. دغدغه‌ام در این سریال ایران و عاشورا و دغدغه انسان ایرانی در زمان محرم و عاشورا است.

این قصه مرا جذب کرد چون می‌توانم درباره ایران حرف بزنم، به طبرستان بروم، به زابل و خاک ایران سفر کنم و در آن مقطع تاریخی درباره ایرانیانی صحبت کنم که طعم شیرین عدالت علی (ع) را چشیده‌اند و حالا با کسانی که بعد از علی بن ابی‌طالب (ع) آمده‌اند مثل معاویه، یزید و... مشکل دارند.

گزیده ای از گفت‌وگوی محمدحسین لطیفی با مهر

دیدگاه «لیکا عبدالرزاقی» در نگاه مخاطب

لیکا عبدالرزاقی طی سال‌ها فعالیت هنری‌اش هم تجربه بازیگری دارد هم کارگردانی، او براین نظر است: اگر بخواهم صادقانه بگویم، بین بازیگری و کارگردانی نمی‌توانم انتخاب کنم. کارگردانی را بسیار دوست دارم و زمان زیادی صرف کردم تا بتوانم کاری را کارگردانی کنم و آدم‌ها به من به عنوان کارگردان اعتماد کنند. اما می‌دانم مردم من را بیشتر به عنوان بازیگری می‌شناسند. با این حال، دلم می‌خواهد تصویری که آدم‌ها از من دارند، لیکایی را بشناسند که همیشه به آنها انرژی می‌دهد. **ایرنا**

«تمرین آخر» ناصر تقوایی در تئاتر شهر

پنجمین رویداد «جمعه‌های تئاتر شهر» عصر جمعه ۲۹ خرداد با پخش فیلم مستند «تمرین آخر» به کارگردانی زنده‌یاد ناصر تقوایی و سخنرانی محمدحسین ناصرپخت در تئاتر شهر برگزار می‌شود. مستند «تمرین آخر» اوایل دهه هشتاد به تهیه‌کنندگی اداره‌کل هنرهای نمایشی برای ثبت تعزیه به عنوان میراث معنوی ناملموس ایران در یونسکو تولید شد و در آن هنرمندان شناخته‌شده عرصه تعزیه و مجالس شبیه‌خوانی حضور داشتند. **امهر**

سینه تاریخ بگیرد. هنوز وقتی نسیمی از دشت کربلا می‌گذرد، بوی گهواره خالی تو را با خود می‌آورد و هنوز هر دل‌آزاده‌ای در برابر عظمت لبخند ناتمام تو سر تعظیم فرود می‌آورد. ای شش ماهه‌ترین مرد!

تو قطره‌ای بودی که در ظاهر کوچک می‌نمود، اما چنان به دریای جاودانگی پیوستی که تا ابد موج نامت بر ساحل دل‌های عاشق ماندگار خواهد شد.

عبدالرحیم سعیدی‌راد

بازآفرینی «تصنیف شیدایی» پرویز مشکاتیان

«تصنیف شیدایی» بازدهمین قطعه از آلبوم «آستان جانان» است که سال ۱۳۶۴ با شعری از حافظ، آهنگسازی و نوازندگی سنتور پرویز مشکاتیان، نوازندگی تمکین ناصر فرهنگ‌فر و خوانندگی محمدرضا شجریان منتشر شد. اکنون «تصنیف شیدایی» با طرحی از حسین میمنی و خوانندگی مجتبی‌عسگری بازآفرینی شده و از طریق پلتفرم‌های بین‌المللی پخش موسیقی در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است. **ایرنا**

آمار ۷۰ روزه معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از عملکرد صاحب هنر

از تهران تا استان‌ها؛ تمرکززدایی آرام در نقشه جدید هنر ایران

تحلیل

گروه فرهنگی

انتشار گزارش آماری معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از فعالیت‌های هنری کشور، تصویری روشن از تلاش جامعه هنری برای بازگشت به شرایط عادی ارائه می‌دهد. آمارهای منتشرشده نشان می‌دهد که در سه حوزه تئاتر، موسیقی و هنرهای تجسمی، نه تنها چرخه تولید و اجرا متوقف نشده، بلکه روند احیای فعالیت‌ها با سرعت قابل توجهی دنبال شده است. بررسی آمار حوزه تئاتر نشان می‌دهد که این بخش بیش از سایر حوزه‌ها توانسته به سرعت به وضعیت اجرایی بازگردد. اجرای ۱۸۲ نمایش در کمتر از سه ماه، نشان‌دهنده ظرفیت بالای هنرهای نمایشی برای بازیابی خود است.

استان‌ها حکایت دارد. برگزاری ۲۵ اجرا در استان‌ها در مقابل ۲۲ اجرای تهران نشان می‌دهد که برخلاف سال‌های گذشته، تمرکز صرف بر پایتخت کاهش یافته و بخشی از ظرفیت‌های اجرایی به شهرهای مختلف کشور منتقل شده است. این موضوع از منظر عدالت فرهنگی و توزیع فرصت‌های هنری اهمیت ویژه‌ای دارد. نگاهی دقیق‌تر به ترکیب اجراهای موسیقی نشان می‌دهد که سیاست‌گذاران فرهنگی در این دوره توجه خاصی به موسیقی سنتی و موسیقی نواحی داشته‌اند. میزبانی شهرهایی مانند تبریز، سمنان، شاهرود، گرمسار و بجنورد از اجراهای

نشانی می‌دهد که جریان عرضه و نمایش آثار هنری متوقف نشده است. ویژگی مهم هنرهای تجسمی در چنین شرایطی، امکان تداوم فعالیت با هزینه‌های کمتر نسبت به هنرهای اجرایی و همچنین انعطاف‌پذیری بیشتر در مواجهه با محدودیت‌های اقتصادی و اجتماعی است. با این حال، آنچه از مجموع این آمارها برداشت می‌شود، صرفاً افزایش تعداد اجراها و نمایشگاه‌ها نیست. از ارقام، بازگشت تدریجی هنرمندان، سرمایه‌گذاران و مخاطبان به فضای فرهنگی کشور است. تجربه‌های جهانی نشان داده است که هنر معمولاً یکی از اولین عرصه‌هایی است که

انتشار گزارش آماری معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از فعالیت‌های هنری کشور در فاصله ۲۲ فروردین تا ۳۱ خرداد، تصویری روشن از تلاش جامعه هنری برای بازگشت عادی پس از دوره‌ای پر تنش ارائه می‌دهد

پس از شرایط خاص اخیر کشور به احیای روحیه عمومی و بازسازی سرمایه اجتماعی کمک می‌کند. اکنون چالش اصلی سیاستگذاران فرهنگی، حفظ این روند و تبدیل بازگشت کوتاه مدت فعالیت‌ها به یک جریان پایدار است. حمایت از تولیدات هنری، تقویت زیرساخت‌های استانی، افزایش دسترسی عمومی به برنامه‌های فرهنگی و توجه همزمان به هنرهای فاخر و سلیقه‌های متنوع مخاطبان می‌تواند تضمین‌کننده استمرار این مسیر باشد.

آمارهای سه‌ماهه اول پس از آتش‌بس نشان می‌دهد که هنر ایران، با وجود برخی مشکلات، همچنان از ظرفیت بالایی برای بازسازی و ادامه حیات برخوردار است؛ ظرفیتی که اگر به درستی مدیریت شود، می‌تواند به یکی از مهم‌ترین ابزارهای بازگشت نشاط اجتماعی و تقویت همبستگی ملی تبدیل شود. با این حال، بررسی دقیق‌تر آمارهای منتشرشده نشان می‌دهد که مهم‌ترین دستاورد این دوره صرفاً افزایش تعداد اجراها و نمایشگاه‌ها نیست، بلکه توزیع جغرافیایی فعالیت‌های هنری است. در سال‌های گذشته همواره یکی از انتقادهای اصلی به سیاست‌های فرهنگی، تمرکز امکانات و برنامه‌ها در تهران بوده است، اما آمار اخیر نشان می‌دهد که استان‌ها سهم قابل توجهی از فعالیت‌های هنری را به خود اختصاص داده‌اند.

رونق دوباره صحنه‌ها

گزارش فعالیت‌های هنری پس از آتش‌بس

معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گزارش آماری فعالیت‌های هنری در سه حوزه تئاتر، موسیقی و هنرهای تجسمی، در بازه زمانی ۲۲ فروردین تا ۳۱ خردادماه را منتشر کرد. به گزارش روابط عمومی معاونت امور هنری، همزمان با آغاز آتش‌بس در جنگ تحمیلی رمضان، برنامه‌ریزی برای بازیابی ظرفیت‌های تولیدی و اجرایی هنر کشور در اولویت قرار گرفت. براساس این گزارش، در بخش هنرهای نمایشی، در مجموع ۱۸۲ نمایش اجرا شده که از این تعداد، ۱۴۰ مورد به تولیدات تازه و با اجرای آثار در دو سطح مخاطبان کودک و بزرگسال اختصاص داشته و ۴۲ مورد نیز شامل نمایش‌های گم‌یافته‌ها بوده است. در حوزه موسیقی، گزارش‌ها از توازن نسبی فعالیت‌های اجرایی میان تهران و سایر استان‌ها حکایت دارد. از مجموع ۴۷ برنامه پیش‌بینی شده، ۲۵ اجرای صحنه‌ای در استان‌ها و ۲۲ اجرا در تهران برگزار شده است. در شهرستان‌ها، توجه ویژه‌ای به موسیقی اصیل ایرانی و نواحی کشور معطوف بوده است؛ به طوری که شهرهای تبریز، سمنان، شاهرود و گرمسار میزبان کنسرت‌های موسیقی سنتی و شهر بجنورد میزبان اجرای موسیقی مقامی بوده‌اند. همچنین شیراز و رشت با اجرای موسیقی تلفیقی و دیگر مراکز استان‌ها با برنامه‌های موسیقی پاپ، پذیرای علاقه‌مندان این حوزه بوده‌اند. از نکات قابل توجه این دوره می‌توان به استقبال چشمگیر مخاطبان از اجرای گروه‌های شاخص در تبریز و برگزاری ده‌ها سانس اجرای موسیقی پاپ در شهرهایی همچون اراک، همدان، یزد و بوشهر اشاره کرد. در تهران نیز تالار وحدت و فرهنگسرای نیاوران به‌عنوان مراکز اصلی اجرای موسیقی کلاسیک و سنتی و سالن‌هایی نظیر میلاد نمایشگاه بین‌المللی و ارپکه ایرانیان به‌عنوان میزبانان اجراهای موسیقی پاپ و تلفیقی، پذیرای هنرمندان و مخاطبان بوده‌اند. در بخش هنرهای تجسمی نیز ۸۵ نگارخانه در تهران فعال بوده‌اند و نگارخانه‌های شاخص در شهرهایی همچون اصفهان، مشهد، تبریز، بندر انزلی و کرمان نیز با برگزاری نمایشگاه‌های مختلف، به تداوم جریان نمایش و عرضه آثار هنری کمک کرده‌اند.

برگزاری بیش از نیمی از اجراهای موسیقی در شهرهای مختلف کشور را می‌توان نشانه‌ای از حرکت تدریجی به سوی تمرکززدایی فرهنگی دانست؛ رویکردی که در صورت تداوم، می‌تواند به رشد بازار هنر در استان‌ها و کشف استعداد‌های جدید منجر شود.

روایت «جنگ رمضان» از منظر استادان خوشنویسی «دارالکتابه»

شکوه قلم در میدان حماسه

گزارش

سعیده احسانی‌راد

گروه فرهنگی

خوشنویسان ایران و از فعالان دارالکتابه، گفت‌وگو با «ایران» به پیشینه شکل‌گیری این مجموعه اشاره می‌کند. به گفته او، دارالکتابه حدود ۱۵ سال پیش با هدف توسعه آموزش تخصصی خطوط نسخ و ثلث و با حمایت مرکز طبع و نشر قرآن کریم فعالیت خود را آغاز کرد. بخشی معتقد است: «خطوط نسخ و ثلث اگرچه به واسطه کاربرد گسترده در کتابت قرآن به عنوان خطوط قرآنی شناخته می‌شوند، اما در بستر فرهنگ و هنر ایرانی رشد یافته و به کمال رسیده‌اند.» از همین رو دارالکتابه از ابتدا صرفاً یک مرکز آموزشی نبوده و در کنار آموزش، در حوزه‌هایی همچون کتابت قرآن، نگارش ادعیه، برگزاری نمایشگاه‌ها، جشنواره‌های تخصصی و حضور در رویدادهای فرهنگی نیز فعالیت کرده است.

به گفته این خوشنویس، در سال‌های اول فعالیت، بیشتر دوره‌های آموزشی در تهران برگزار می‌شد. اما پس از شیوع کرونا، الگوی آموزشی تغییر کرد و اساتید برای برگزاری دوره‌ها به استان‌های مختلف رفتند.

آرامش در دل آشوب

محمد علی قربانی، از دیگر پیشکسوتان خوشنویسی، نگاه متفاوتی به نسبت میان هنر و بحران دارد. او که بیش از ۲۸ سال

در حوزه کتیبه‌نگاری فعالیت کرده، معتقد است: «خوشنویسی ذاتاً هنری مبتنی بر آرامش، تمرکز و تعادل درونی است؛ در حالی که جنگ با اضطراب، هیجان و آشفتگی همراه هستند.» به باور او، «همین تضاد ظاهری موجب می‌شود خوشنویس برای خلق اثر، بیش از هر زمان دیگری به آرامش درونی نیاز داشته باشد. قلم زمانی می‌تواند زیبا بنویسد که ذهن و روح نویسنده به تعادل رسیده باشد.»

قربانی این ویژگی را نوعی «مقاومت درونی» می‌نامد؛ مقاومتی که پیش از ظهور در اثر هنری، در وجود خود هنرمند شکل می‌گیرد. او معتقد است: «هنرمندی که بتواند در میانه التهاب‌های بیرونی آرامش خود را حفظ کند، قادر خواهد بود این آرامش را از طریق اثرش به مخاطب منتقل کند.» این خوشنویس همچنین بر غنای فرهنگی و ادبی ایران تأکید دارد و معتقد است، خوشنویس ایرانی هیچ‌گاه با محدودیت‌های معنوی، برای بسیاری از هنرجویان نقش درمانی داشته است. به همین دلیل کلاس خوشنویسی در آن روزها صرفاً یک محیط آموزشی نبود، بلکه فضایی برای بازیابی آرامش و بازسازی روحیه محسوب می‌شد. «

از نگاه این خوشنویس، «یکی از ویژگی‌های مهم خوشنویسی ماندگاری آن است. برخلاف برخی آثار هنری که تأثیری کوتاه‌مدت دارند، یک قطعه خوشنویسی می‌تواند سال‌ها بعد نیز همان پیام و احساس اولیه را به مخاطب منتقل کند. به همین

کلاس خوشنویسی پناهگاهی برای روح

قربانی در بخش دیگری از سخنان خود به تأثیر هنر بر وضعیت روحی

هنرجویان اشاره می‌کند. به گفته او یا از سرگیری کلاس‌ها، بسیاری از هنرجویان از نظر روحی تحت تأثیر شرایط قرار داشتند.

او می‌گوید: «تمرکز بر خطوط موزون، نشستن پشت میز کتابت و مواجهه با متون حکیمانه و معنوی، برای بسیاری از هنرجویان نقش درمانی داشته است. به همین دلیل کلاس خوشنویسی در آن روزها صرفاً یک محیط آموزشی نبود، بلکه فضایی برای بازیابی آرامش و بازسازی روحیه محسوب می‌شد.»

از نگاه این خوشنویس، «یکی از ویژگی‌های مهم خوشنویسی ماندگاری آن است. برخلاف برخی آثار هنری که تأثیری کوتاه‌مدت دارند، یک قطعه خوشنویسی می‌تواند سال‌ها بعد نیز همان پیام و احساس اولیه را به مخاطب منتقل کند. به همین

هنر، فرزند زمان خویش

ناصر طابوسی از دیگر فعالان خوشنویسی در دارالکتابه، نیز بر پیوند میان هنر و شرایط اجتماعی تأکید می‌کند. به اعتقاد او، هنر زمانی ماندگار می‌شود که بتواند با مسائل و دغدغه‌های زمانه خود ارتباط برقرار کند. او می‌گوید: «دارالکتابه در سال‌های فعالیت خود، علاوه بر کتابت قرآن کریم، در مناسبت‌های ملی و مذهبی نیز آثار متعددی تولید کرده و همواره تلاش داشته است از ظرفیت خوشنویسی برای

بازتاب رویدادهای مهم اجتماعی بهره‌برد. طابوسی معتقد است: «بخشی از آثاری که در روزهای اول جنگ تحمیلی و به صورت شتاب‌زده تولید شدند، به مرور زمان از یاد خواهند رفت؛ اما آثاری که با تأمل، مهارت و نگاه هنری عمیق خلق شده‌اند، ظرفیت ماندگاری و حتی نگهداری در موزه‌ها را دارند.» او بر اهمیت «مناسب‌نویسی» در خوشنویسی تأکید می‌کند؛ یعنی انتخاب متن، شیوه اجرا، رنگ و نوع خط متناسب با موضوع اثر. به گفته وی، استفاده از خطوط مختلف همچون ثلث، نسخ، نستعلیق و شکسته‌نستعلیق، در کنار بهره‌گیری هوشمندانه از رنگ و ترکیب‌بندی، می‌تواند بر تأثیرگذاری اثر بیفزاید.

نیت فرهنگی یک مقطع تاریخی

آنچه در ماه‌های اخیر در دارالکتابه شکل گرفت، صرفاً تولید مجموعه‌ای از آثار خوشنویسی نبود. این جریان در واقع تلاشی برای ثبت فرهنگی و هنری یک مقطع تاریخی محسوب می‌شود؛ تلاشی که در آن هنر به جای واکنش‌های هیجانی و زودگذر، به خلق آثار ماندگار روی آورد. فعالان و پیشکسوتان عرصه خوشنویسی در میانه روزهای پارت‌نهاب، با تکیه بر سنت دیرپای هنر ایرانی، اسلامی، کوشیدند تا دل واژه‌ها و خطوط، روایت خود را از امید، پایداری و همبستگی اجتماعی ارائه کنند. آثاری که فراتر از کارکردهای مقطعی، می‌توانند در آینده نیز به عنوان بخشی از حافظه فرهنگی جامعه مورد توجه قرار گیرند. در این میان، خوشنویسی بار دیگر نشان داد که تنها هنر برای زیبایی صبری نیست؛ بلکه زبانی برای ثبت احساسات جمعی، انتقال ارزش‌های فرهنگی و روایت تاریخ از منظر هنرمندان است.